

Lovforslag nr. L 89. Fremsat den 13. november 2002 af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven

(Nedsat kontanthjælp til personer, der er samlevende med en starthjælps- eller introduktionsydelsesmodtager)

§ 1

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 438 af 10. juni 2002, foretages følgende ændring:

1. § 26, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

”Stk. 1. Hjælpen til et ægtepar beregnes som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettiget til efter § 25, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis en person, der modtager start-hjælp, er gift med en person, der modtager kontanthjælp, nedsættes starthjælpen således, at de to forsørgelsesyndelser sammenlagt svarer til kontanthjælpen, dog mindst det beløb, der ville være modtaget, hvis begge havde modtaget starthjælp, jf. § 25, stk. 6 og 7.

Stk. 3. Hvis en person, der modtager kontanthjælp, er samlevende med en person, der modtager starthjælp, nedsættes kontanthjælpen således, at de to forsørgelsesyndelser sammenlagt svarer til kontanthjælpen, dog mindst det beløb, der ville være modtaget, hvis begge havde modtaget starthjælp, jf. § 25, stk. 6 og 7.”

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 4-5.

§ 2

I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr.

792 af 18. september 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 27, stk. 1, 2. pkt., ændres ”§ 26, stk. 1, 2. pkt.” til: ”§ 26, stk. 1-3”.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra den 1. december 2002.

Stk. 2. For personer, hvis starthjælp eller introduktionsydelse er nedsat eller bortfaldet efter de hidtil gældende bestemmelser i § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik eller § 27, stk. 1, 2. pkt., i integrationsloven, har loven dog virkning fra den 1. juli 2002 i det omfang, nedsættelsen eller bortfaldet er sket på grund af samliv med en kontanthjælpsmodtager.

§ 4

§ 1, nr. 1, og § 2, nr. 1, finder tilsvarende anvendelse i forhold til udlændinge, som kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for, jf. integrationslovens § 4, før den 1. juli 2002, jf. § 3, stk. 4, 2. pkt., i lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Beskæftigelsesministeren har den 31. oktober 2002 fremsat L 47 om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven. Beskæftigelsesministeren har endvidere den 7. november 2002 fremsat L 62 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven. Lovforslagene har ingen betydning for nærværende lovforslag.

I. Indledning

1. Formålet med lovforslaget

Ved lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven blev der bl.a. gennemført nye regler om forsørgelsesydelse for personer, der ikke har boet i Danmark i sammenlagt 7 af de sidste 8 år. Med de nye regler blev der indført en ny form for kontanthjælp – starthjælp – for den nævnte personkreds. Introduktionsydelsen til udlændinge omfattet af integrationsloven blev samtidig ændret således, at den svarer til satserne for starthjælp. Reglerne trådte i kraft den 1. juli 2002. (Folketingstidende 2001/2002, tillæg A side 4092-4124, FF side 3951-3970, 7088-7110 og 7850-7868).

Regeringen er efterfølgende blevet opmærksom på, at de nye regler om starthjælp på et enkelt punkt ikke lever op til de krav til retstilstanden, som følger af grundlovens § 75, stk. 2, om ret til offentlig forsørgelse. Med bestemmelsen i § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik om nedsættelse af starthjælp har det offentlige således ikke garanteret starthjælpsmodtagerne, der er samlevende med en kontanthjælpsmodtager, et tilstrækkeligt forsørgelsesgrundlag. Dette skyldes, at der ikke er forsørgelsespligt mellem samlevende, og at en modtager af starthjælp således kan være henvist til at leve af den reducerede starthjælp.

Formålet med dette lovforslag er derfor hurtigst muligt at sikre, at lovgivningen også på dette punkt lever op til grundlovens krav.

2. Nærmere om lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv social politik og integrationsloven

Med de regler, der blev indført ved lov nr. 361 af 6. juni 2002, er retten til kontanthjælp gjort betinget af, at ansøgeren har opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de sidste 8 år, jf. de nærmere regler herom i lov om aktiv socialpolitik § 11, stk. 3 og 4. Hvis en person ikke kan dokumentere, at den pågældende opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp, yder kommunen starthjælp, jf. lovens § 11, stk. 5.

De nærmere regler om starthjælps størrelse er fastsat i § 25, stk. 6 – 8, i lov om aktiv socialpolitik, og det fremgår bl.a. heraf, at starthjælp for gifte og samlevende, der er fyldt 25 år, udgør 4.231 kr. om måneden, jf. § 25, stk. 6, nr. 1.

I forbindelse med gennemførelsen af de nye regler i lov om aktiv socialpolitik som led i gennemførelsen af integrationspakken blev der i § 26, stk. 1, 2. pkt., indført en regel om nedsættelse af starthjælpen for en starthjælpsmodtager, der er gift eller lever sammen med en kontanthjælpsmodtager.

Efter bestemmelsen i § 26, stk. 1, 2. pkt., skal start-hjælpen for en starthjælpsmodtager, der er gift eller lever sammen med en kontanthjælpsmodtager, nedsættes således, at den resterende starthjælp og kontanthjælpen sammenlagt svarer til det beløb, der ville være modtaget, såfremt begge havde modtaget start-hjælp. Det indebærer, at starthjælpen helt kan bortfalde eller reduceres til et lavt beløb.

Med hensyn til udlændinge, der modtager introduktionsydelse, er det ved de nye regler fastsat, at den månedlige introduktionsydelse svarer til den starthjælp, der kan ydes efter reglerne i § 25, stk. 6 – 8, i lov om aktiv socialpolitik, og at den omtalte bestemmelse i § 26, stk. 1, 2. pkt., tilsvarende finder anvendelse, jf. de nærmere regler herom i integrationslovens § 27.

De nye regler trådte som nævnt i kraft den 1. juli 2002, og bestemmelsen i § 26, stk. 1, 2. pkt., har i praksis kun haft betydning for yderst få personer.

3. Forholdet til grundlovens § 75, stk. 2

3.1. Grundlovens § 75, stk. 2, har følgende ordlyd:

”Stk. 2. Den, der ikke kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, er berettiget til hjælp af det offentlige, dog mod at underkaste sig de forpligtelser, som loven herom påbyder.”

Det er almindeligt antaget i den statsretlige litteratur, at bestemmelsen i § 75, stk. 2, indebærer en pligt for det offentlige til at sikre, at der består et offentligt forsørgsvæsen, der sikrer enhver, der ikke kan klare sig selv, og hvis forsørgelse ikke påhviler andre, en egentlig ret til hjælp, jf. bl.a. Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret 2, 3. udgave ved Ole Espersen (1980), side 784, og Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 3, 2. udgave (1997), side 202.

Retten til hjælp af det offentlige er således betinget af, at den pågældende ikke kan ernære sig eller sine, og at forsørgelsen af den pågældende ikke påhviler nogen anden.

Bestemmelsen angiver ikke omfanget af hjælpen. Det antages imidlertid, at § 75, stk. 2, forudsætter, at det påhviler det offentlige at garantere det fornødne forsørgelsesgrundlag, ”således at ingen omkommer af nød”, jf. Alf Ross, a. st., side 784.

Det har i den statsretlige litteratur været drøftet, om udlændinge, som befinder sig Danmark, er omfattet af den personkreds, som efter grundlovens § 75, stk. 2, skal sikres ret til hjælp af det offentlige. Spørgsmålet er i nyere statsretlige litteratur besvaret bekræftende, jf. bl.a. Henrik Zahle, a. st., der samtidig anfører, at det offentliges forpligtelser begrænses af adgangen til at bringe den pågældende ud af landet.

3.2. Om forholdet mellem grundlovens § 75, stk. 2, og bestemmelsen i § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik bemærkes følgende:

Det må først vurderes, om en starthjælpsmodtager, der lever sammen med en kontanthjælpsmodtager, er omfattet af den personkreds, der af det offentlige skal garanteres en egentlig ret til hjælp. Dette forudsætter som nævnt, at starthjælpsmodtageren ikke kan ernære sig eller sine, og at forsørgelsen af den pågældende ikke påhviler nogen anden.

Det er bl.a. en betingelse for at modtage starthjælp, at den pågældende person ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser, jf. § 11, stk. 2, nr. 2 og 3, i lov om aktiv socialpolitik. Samlevende har endvidere ikke – som ægtefæller – forsørgelsespligt over for hinanden, og

forsørgelsen af den pågældende starthjælpsmodtager vil derfor ikke påhvile den anden samlever.

På den baggrund må det antages, at det offentlige skal garantere de omhandlede starthjælpsmodtagere – hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden – en egentlig ret til hjælp.

Det må dernæst vurderes, om det offentlige ved lovgivning eller regler udstedt i medfør heraf har garanteret de omhandlede starthjælpsmodtagere en ret til hjælp, der sikrer dem et fornødent forsørgelsesgrundlag.

Som nævnt indebærer bestemmelsen i § 26, stk. 1, 2. pkt., at starthjælpen for en person, der er samlevende med en kontanthjælpsmodtager, kan blive nedsat til 0 kr. Hertil kommer, at der ikke ved andre offentlige ordninger end starthjælpen, er sikret de pågældende starthjælpsmodtagere en ret til den fornødne hjælp.

For modtagere af introduktionsydelse gælder som anført, at § 26, stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse. Der kan derfor også i forhold til denne kreds af personer være tilfælde, hvor det offentlige ikke har sikret det fornødne forsørgelsesgrundlag.

På den anførte baggrund er det regeringens opfattelse, at det offentlige – med bestemmelsen i § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik – ikke har sikret en retstilstand, der lever op til de krav, som grundlovens § 75, stk. 2, stiller.

Det er derfor efter regeringens opfattelse nødvendigt hurtigst muligt at ændre § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik, således at kommunerne i medfør af den foreslåede ændrede affattelse af bestemmelsen opnår grundlag for til den omhandlede personkreds at udbetale et beløb, der ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 75, stk. 2.

Dette er baggrunden for, at regeringen i forbindelse med fremsættelsen af dette lovforslag har anmodet om, at behandlingen af forslaget fremskyndes mest muligt. Endvidere foreslås det, at der med tilbagevirkende kraft skabes hjemmel i lov om aktiv socialpolitik til at udbetale det beløb, som starthjælpen eller introduktionsydelsen siden 1. juli 2002 har været nedsat med, til de personer, der er blevet berørt af § 26, stk. 1, 2. pkt.

4. Den fremtidige ordning

Kontanthjælp på forsørgersatsen, som er 10.522 kr. om måneden, vil sammen med starthjælpsatsen på 4.231 kr. om måneden udgøre en samlet hjælp til et samlevende par på et niveau, der ligger omkring mindstelønnen. Hertil kommer eventuelle forsørgertillæg, som udgør 1.058 kr. pr. barn, dog højst 2 tillæg pr. husstand. Det er ikke i overensstemmelse med re-

geringens målsætning om, at det i alle tilfælde skal kunne betale sig at arbejde.

Da regeringen ønsker at fastholde denne målsætning, foreslås det, at lovens § 26, stk. 1, ændres således, at den samlede hjælp til et samlevende par – hvor den ene er kontanthjælpsmodtager, og den anden er starthjælpsmodtager – bevares uændret.

I modsætning til den gældende bestemmelse indebærer forslaget, at den samlede hjælp fordeles således, at starthjælpsmodtageren får udbetalt starthjælp incl. eventuelle forsørgertillæg, mens kontanthjælpsmodtageren får reduceret sin ydelse sådan, at ydelserne sammenlagt svarer til kontanthjælpen, dog mindst 2 gange starthjælp incl. forsørgertillæg.

Det foreslås videre, at integrationslovens § 27, stk. 1, 2. pkt., der regulerer ydelserne til gifte eller samlevende introduktionsydelsesmodtagere, ændres således, at den henviser til den foreslåede § 26, stk. 1 – 3, jf. § 1 i nærværende lovforslag. Herved vil samlevende, hvor den ene er kontanthjælpsmodtager, og den anden er introduktionsydelsesmodtager, blive omfattet af tilsvarende regler.

Kontanthjælpen vil med forslaget ikke blive reduceret, hvis kontanthjælpsmodtageren er samlevende med en person med et andet forsørgelsesgrundlag end starthjælp eller introduktionsydelse – f.eks. en anden kontanthjælpsmodtager, dagpengemodtager, førtidspensionist eller lønmodtager.

Regeringen er imidlertid opmærksom på, at en konsekvent gennemførelse af den nævnte målsætning om, at det skal kunne betale sig at arbejde, fører til, at der også i en række andre tilfælde end dem, der er omfattet af dette lovforslag, bør ske en reduktion af ydelsen til en kontanthjælpsmodtager, som samlever med en anden person.

Det kan derfor oplyses, at det indgår i den politiske aftale om admøntningen af regeringens handlingsplan "Flere i Arbejde" mellem Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti, at der indføres et loft over kontanthjælp mv. for såvel gifte som samlevende kontanthjælpsmodtagere. Beskæftigelsesministeren vil i henhold til aftalen fremsætte lovforslag herom i begyndelsen af 2003.

Det bemærkes, at den omhandlede persongruppe har mulighed for at opnå en række andre ydelser, der dels har til hensigt at modvirke lavindkomstproblemer, dels er generelle ydelser. Denne mulighed gælder naturligvis også for personer, hvis kontanthjælp er sat ned på grund af samliv eller ægteskab med en starthjælpsmodtager.

Således kan der ydes *boligsikring* til betaling af husleje i lejede boliger og betaling af boligudgiften ved andelsboliger. Boligsikringen beregnes ud fra huslejen, hushandens indkomst og formue samt antallet af børn. Derudover indgår en række grænsebeløb, mindste egenbetaling mv. i beregningen.

Personer, der har været ude for en social begivenhed, og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, kan særskilt eller i forbindelse med udbetaling af hjælp få en *særlig støtte*. Inden kommunen giver støtte, skal det undersøges, om der kan skaffes en rimelig, billigere bolig.

Der udbetales endvidere en *børnefamilieydelse* for børn og unge under 18 år uden hensyn til forældrenes indkomst. Ydelsen er graderet efter børnenes alder, således at ydelsen til små børn er højere end ydelsen til større børn.

Børnetilskud udbetales til børn under 18 år, såfremt en række betingelser er opfyldt. Tilskuddene ydes uden hensyn til forældrenes indkomst. Tilskuddene er afhængige af, om barnet bor sammen med begge forældre, hos en af forældrene, står uden forældre, er adopteret mv.

Desuden kan en forsørger kræve *børnebidrag* ved separation eller skilsmisse, når forældrene flytter fra hinanden eller ved fødsel uden for ægteskab. Bidraget pålægges, indtil barnet fylder 18 år – i særlige tilfælde til det fyldte 24. år.

Endelig er der mulighed for at yde *hjælp i særlige tilfælde* efter reglerne i §§ 81-85 i lov om aktiv socialpolitik og reglerne i kapitel 6 i integrationsloven. Efter disse regler kan der ydes hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, til sygebehandling mv., hjælp til udgifter ved udøvelse af ret til samvær med egne børn under 18 år, som ikke bor hos ansøgeren, hjælp til rejseudgifter med henblik på kontakt til børn, der er ført til udlandet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver, hjælp til udgifterne ved at forsørge et barn, når forældremyndigheden ved forældremyndighedsindehaverens død er tillagt en anden eller andre, der ikke har forsørgelsespligt over for barnet, og endelig hjælp til flytning, som forbedrer ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold. Hjælp til disse udgifter, der i integrationslovens regi fx også omfatter hjælp til etablering for nyankomne udlændinge, omfatter fx også medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende med virkning fra 1. december 2002. Det foreslås endvidere, at samlevende

de personer, der har fået deres starthjælp eller introduktionsydelse nedsat efter den 1. juli 2002, får efterbetalt den hjælp, de ville have været berettiget til, hvis loven havde været affattet i overensstemmelse med nærværende forslag.

Endelig foreslås det som noget nyt, at udlændinge, som kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for før den 1. juli 2002, og som er berettiget til introduktionsydelse svarende til satserne for kontanthjælp, omfattes af de samme regler som foreslås indført, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr. 1, for personer, der modtager kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

I forbindelse med forslaget vil grænsen for det indtægtsuafhængige loft i lovens § 34 blive nedsat fra 80 pct. til 70 pct. af dagpengeloftet for de kontanthjælpsmodtagere, der får nedsat deres kontanthjælp efter nærværende lovforslag. Herved sikres det, at nedsættelsen af hjælpen ikke kan kompenseres op til det sædvanlige loft svarende til forsørgersatsen gennem udbetaling af særlig støtte. Forslaget kræver ikke lovændring, men foreslås ændret i bekendtgørelsen om særlig støtte. Da integrationsloven indeholder en bestemmelse, hvorefter udlændinge omfattet af integrationsloven kan få udbetalt støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, vil det samme komme til at gælde udlændinge omfattet af integrationsloven.

Der henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

II. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Efterbetaling

Efterbetaling af hjælp til starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere skønnes at have meget begrænsede økonomiske konsekvenser. Der findes ingen statistiske opgørelser over antallet af samlevende personer, der modtager starthjælp eller introduktionsydelse siden den 1. juli 2002. Antallet af personer formodes dog at være meget lille, idet antallet af registrerede samlevende personer på introduktionsydelse i 2001 var ca. 20 personer. Disse er desuden ikke nødvendigvis samlevende med en person på kontanthjælp.

Det skønnes derfor, at merudgiften til efterbetaling vil være ubetydelig, dvs. under 100.000 kr.

Merudgifter til ydelser fremover

Hvad angår udbetaling af starthjælp og introduktionsydelse fremover, er forslaget udgiftsneutralt for det offentlige.

Forslaget medfører desuden, at forsørgere på kontanthjælp, som er samlevende med en person på starthjælp eller introduktionsydelse, kan få særlig støtte uafhængig af tidligere indtægter. På grund af de få kontanthjælpsmodtagere, der er samlevende med en person på starthjælp eller introduktionsydelse, skønnes merudgiften at være maksimalt 100.000 kr. Staten refunderer 50 pct. af udgifterne til særlig støtte til kontanthjælpsmodtagere.

De økonomiske konsekvenser er omfattet af budgetgarantien og skal forhandles med de kommunale parter.

III. Administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget skønnes at have ubetydelige administrative konsekvenser for kommunerne og staten.

IV. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

V. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

VI. Forholdet til EU-retten

Forslaget har ikke EU-retlige aspekter.

VII. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har ikke været i ekstern høring, da regeringen ønsker lovforslaget hastebehandlet, således at der hurtigst muligt kan ske efterbetaling af ydelser til de borgere, hvis starthjælp eller introduktionsydelse er blevet reduceret på grund af samliv med en kontanthjælpsmodtager.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindredgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner	Ingen	Meget begrænsede merudgifter til efterbetaling
Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner	Ingen	Meget begrænsede konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget har ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 3

Til § 1

Efter gældende regler kan den samlede forsørgelsesydelse til samlevende, hvor den ene er på kontanthjælp og den anden på starthjælp, højst udgøre et beløb, der svarer til kontanthjælpen eller 2 gange starthjælp. Teknisk opnås dette iflg. loven ved, at starthjælpen nedsættes, mens kontanthjælpsmodtageren bevarer sin ydelse.

Det foreslås, at niveauet for den samlede forsørgelsesydelse bevares, men at ydelsen som udgangspunkt fordeles ligeligt mellem parterne. Dette sker ved, at starthjælpsmodtageren får udbetalt sin starthjælp incl. eventuelle forsørgertillæg, mens samleverens kontanthjælp reduceres således, at ydelserne sammenlagt svarer til kontanthjælpen, dog mindst 2 gange starthjælp incl. forsørgertillæg.

Hjælpen udbetales til hver person for sig.

Til § 2

Reglerne i integrationslovens § 27, stk. 1, 2. pkt., om udmåling af introduktionsydelse til personer, der er gift eller samlevende, er udformet som en henvisning til § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik.

Det foreslås, at henvisningen ændres således, at der henvises til § 26, stk. 1-3, i lov om aktiv socialpolitik, jf. lovforslagets § 1, således at reglerne for kontanthjælpsmodtagere, der er gift eller samlevende med en starthjælpsmodtager, vil finde tilsvarende anvendelse i forhold til ægtefæller og samlevende, der modtager kontanthjælp og introduktionsydelse.

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, og at den har virkning fra den 1. december 2002. Det foreslås dog, at loven gives tilbagevirkende kraft fra den 1. juli 2002, for så vidt angår de personer, hvis starthjælp eller introduktionsydelse er nedsat eller bortfaldet efter de hidtil gældende regler, i det omfang nedsættelsen eller bortfaldet er sket på grundlag af samliv med en kontanthjælpsmodtager. Den tilbagevirkende kraft omfatter således ikke kontanthjælpsmodtagere.

Til § 4

Det foreslås endvidere, at udlændinge, som kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for, jf. integrationslovens § 4, før den 1. juli 2002, og som er berettiget til introduktionsydelse svarende til satserne for kontanthjælp efter § 25 i lov om aktiv socialpolitik, omfattes af de samme regler, som foreslås indført, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr. 1, for personer, der modtager kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Forslaget indebærer således, at reglerne for kontanthjælpsmodtagere, der er gift eller samlevende med en starthjælpsmodtager eller introduktionsydelsesmodtager, vil finde tilsvarende anvendelse i forhold til ægtefæller og samlevende, hvor den ene modtager introduktionsydelse svarende til kontanthjælp, jf. § 3, stk. 4 i lov nr. 361 af 6. juni 2002, og den anden modtager starthjælp eller introduktionsydelse.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Lov om aktiv socialpolitik

Gældende formulering

§ 26. Hjælpen til ægtepar beregnes som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettiget til efter § 25. Hvis en person, der modtager starthjælp, er gift eller samlevende med en person, der modtager kontanthjælp, nedsættes starthjælpen dog således, at de to forsørgelsesydelse sammenlagt svarer til det beløb, der ville være modtaget, såfremt begge havde modtaget starthjælp.

Stk. 2-3. ...

Lovforslaget

1. § 26, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

”Stk. 1. Hjælpen til et ægtepar beregnes som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettiget til efter § 25, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis en person, der modtager starthjælp, er gift med en person, der modtager kontanthjælp, nedsættes starthjælpen således, at de to forsørgelsesydelse sammenlagt svarer til kontanthjælpen, dog mindst det beløb, der ville være modtaget, hvis begge havde modtaget starthjælp, jf. § 25, stk. 6 og 7.

Stk. 3. Hvis en person, der modtager kontanthjælp, er samlevende med en person, der modtager starthjælp, nedsættes kontanthjælpen således, at de to forsørgelsesydelse sammenlagt svarer til kontanthjælpen, dog mindst det beløb, der ville være modtaget, hvis begge havde modtaget starthjælp, jf. § 25, stk. 6 og 7.”

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 4-5.

Integrationsloven

§ 27. Den månedlige introduktionsydelse svarer til den starthjælp, der kan ydes efter reglerne i § 25, stk. 6-8, i lov om aktiv socialpolitik. § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2-3. ...

1. I § 27, stk. 1, 2. pkt., ændres ”26, stk. 1, 2. pkt.” til: ”§ 26, stk. 1-3”.

Til lovforslag nr. L 89. Skriftlig fremsættelse (13. november 2002)

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven (Nedsat kontanthjælp til personer, der er samlevende med en starthjælps- eller introduktionsydelsesmodtager).

(Lovforslag nr. L 89).

Ved lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven blev der bl.a. gennemført nye regler om forsørgelsesyndelser for personer, der ikke har boet i Danmark i sammenlagt 7 af de sidste 8 år. Med de nye regler blev der indført en ny form for kontanthjælp – starthjælp – for den nævnte personkreds. Reglerne trådte i kraft den 1. juli 2002.

Regeringen er efterfølgende blevet opmærksom på, at de nye regler om starthjælp på et enkelt punkt ikke lever op til de krav til retstilstanden, som følger af grundlovens § 75, stk. 2, om ret til offentlig forsørgelse. Hvis en person, der modtager starthjælp er samlevende med en person, der modtager kontanthjælp, nedsættes starthjælpen dog således, at de to forsørgelsesyndelser sammenlagt svarer til det beløb, der ville være modtaget, såfremt begge havde modtaget starthjælp. For samlevende, hvor den ene er kontanthjælpsmodtager og den anden er starthjælpsmodtager, betyder det, at det offentlige ikke i ethvert tilfælde har garanteret starthjælpsmodtageren, der er samlevende med en kontanthjælpsmodtager, et tilstrækkeligt forsørgelsesgrundlag. Dette skyldes, at der ikke er forsørgelsespligt mellem samlevende, og at en modtager af starthjælp således kan være henvist til at leve af en reduceret starthjælp.

Formålet med dette lovforslag er derfor hurtigst muligt at sikre, at lovgivningen også på dette punkt fuldt ud lever op til grundlovens krav.

Det foreslås derfor, at loven ændres, således at den samlede hjælp til samlevende bevares uændret, men at den fordeles sådan, at starthjælpsmodtageren får udbetalt starthjælpen, mens kontanthjælpsmodtageren får reduceret hjælpen til starthjælpsniveau. Hvis kontanthjælpsmodtageren er berettiget til kontanthjælp på forsørgersats, beregnes hjælpen dog som kontanthjælpen fratrukket samleverens starthjælp. Herved udbetales der hjælp til hver person med stort set lige store beløb.

Der foreslås en tilsvarende ændring i integrationsloven vedrørende samlevende, hvor den ene er kontanthjælpsmodtager og den anden modtager introduktionsydelse.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra den 1. december 2002. For personer, hvis starthjælp eller introduktionsydelse er nedsat eller bortfaldet efter de hidtil gældende bestemmelser i § 26, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik eller § 27, stk. 1, 2. pkt., i integrationsloven, foreslås loven dog at have virkning fra den 1. juli 2002 i det omfang, nedsættelsen eller bortfaldet er sket på grund af samliv med en kontanthjælpsmodtager.

Efterbetalingen skønnes at omfatte yderst få, hvorfor denne del af forslaget ikke har økonomiske konsekvenser af betydning. Merudgifterne i 2003 og BO-årene skønnes at være 0,1 mill. kr. om året.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Tingets velvillige behandling.